

การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ (แนวธุรกิจ)

(Problem Solving and Decision Making -
Business)

สถาบันฝึกอบรม บานาน่าเทรนนิ่ง

อ.นายยุทธ สิริnutตานนท์
วิทยากรและที่ปรึกษาด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์กร

8 QUALITY COURSE CATEGORIES

- Leadership
- Coaching
- Thinking
- Soft Skill
- Productivity
- HRM & Organization Development
- Sales & Marketing
- Team Building

การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ (แนวธุรกิจ) (Problem Solving and Decision Making - Business)

TH 1.4

- ระยะเวลาอบรม 1 วัน
- หลักสูตรนี้เหมาะกับพนักงานทุกระดับ

หลักการและเหตุผล

ปัญหาหมายถึง “ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นและผลลัพธ์นั้นไม่ตรงกับความคาดหวังหรือสิ่งที่ควรจะเป็น” ปัจจุบันปัญหาในกระบวนการทางธุรกิจ (Business Process) ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น และปัญหาเหล่านั้นต้องได้รับการแก้ไขอย่างตรงจุด ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเฉพาะหน้า ปัญหาเรื้อรังหรือปัญหาเชิงระบบก็ตามผู้นำระดับต่าง ๆ หรือแม้แต่บุคลากรในองค์กร ต้องมีทักษะการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ (PSDM Skill) เนื่องจากทักษะดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งการแก้ปัญหาไม่ตรงจุดจะก่อให้เกิดความเสียหายตามมาได้

การคิดแก้ปัญหา (Problem Solving) ผู้แก้ต้องตระหนักถึงความสำคัญของการกำหนดปัญหาให้มีความเฉพาะเจาะจง โดยเฉพาะในเรื่องความแตกต่างของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผลลัพธ์ที่ควรจะเป็น (GAP) และต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์เพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหา มิฉะนั้นการแก้ปัญหาก็จะผิดพลาดตั้งแต่เริ่มต้น เปรียบเสมือนการตีกระดุมผิดเม็ด อันจะส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจในลำดับถัดไป

การตัดสินใจ (Decision Making) เป็นการตกลงใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุดในสถานการณ์หรือบริบทขององค์กร ซึ่งอาจไม่ใช่วิธีที่ดีที่สุด ในขณะที่นั้นจึงต้องมีการประเมินทางเลือกอย่างเหมาะสมและละเอียดถี่ถ้วน นอกจากนี้ในองค์ประกอบของการตัดสินใจ ยังต้องคำนึงถึงผลกระทบจากทางเลือกที่ได้ตัดสินใจไปแล้ว ซึ่งเกิดมาจากการตัดสินใจภายใต้ความไม่แน่นอน (Uncertain Decisions) ดังนั้นผู้แก้ต้องเตรียมใจว่าอาจมีความเสี่ยงเกิดขึ้น จึงควรกำหนดแนวทางป้องกันหรือลดความรุนแรงของความเสียหาย

การคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจเชิงธุรกิจ มีเครื่องมือดังนี้

- ตารางการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ (PSDM Table)
- ตารางวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตัดสินใจ (Matrix Data Analysis)
- แนวคิดพาเรโต (Pareto Concept)

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการและองค์ประกอบสำคัญของการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ
- เพื่อให้ผู้เรียนมีขั้นตอนการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจอย่างเป็นระบบ
- เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ตารางการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ (PSDM Table)
- เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ตารางวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Matrix Data Analysis)

รายละเอียดเนื้อหาและกิจกรรม

พื้นฐานของการคิดแก้ปัญหา (Problem Solving)

- เหตุผลสำคัญที่สนับสนุนให้เกิดการคิด
- ความหมายของปัญหา (What is Problem?)
- องค์ประกอบของปัญหา 4 ประการ
- แนวทางในการกำหนดลักษณะของปัญหา
- ความหมายของการคิดแก้ปัญหา
- Activity I: การค้นหาปัญหาในกระบวนการธุรกิจ

ประเภทปัญหาและหลักการแก้ปัญหาเชิงธุรกิจ

- ปัญหาเฉพาะหน้า - การทำให้ถูกต้อง (Correction)
- ปัญหาเรื้อรัง - การค้นหาสาเหตุ (Corrective Action - CA)
- ปัญหาเชิงระบบ - การกำหนดมาตรการป้องกัน (Preventive Action - PA)
- Activity II: การทบทวนปัญหาในกระบวนการธุรกิจ

พื้นฐานของการตัดสินใจ (Decision Making)

- ความหมายของการตัดสินใจ
- ประเภทของการตัดสินใจ
- องค์ประกอบของการตัดสินใจ
  - ประเด็นหรือสาเหตุของปัญหา
  - การพัฒนาทางเลือก
  - การประเมินทางเลือกและตัดสินใจ
  - การลดผลกระทบจากทางเลือก
- ตัวอย่าง เรียนรู้การตัดสินใจ

ขั้นตอนการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจเชิงธุรกิจ

- การกำหนดปัญหาให้ชัดเจน
- การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา
- การกำหนดมาตรการแก้ปัญหา
- การสร้างมาตรการเพื่อป้องกันปัญหา

เครื่องมือของการคิดปัญหาและตัดสินใจ (PSDM Tools)

- ตารางการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ (PSDM Table)
- ตารางวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตัดสินใจ (Matrix Data Analysis)
- แนวคิดพาเรโต (Pareto Concept)
- Activity III: การคิดแก้ปัญหา (Problem Solving)
- Activity IV: การตัดสินใจ (Decision Making)

5 แนวทางฝึกอบรม

สถาบันฝึกอบรม บานาน่าเทรนนิ่ง

080-626-9565

sale@bananatraining.com

www.banatraining.com

1. Active Learning (การเรียนรู้ที่มีชีวิตชีวา)

หลักการของ Active Learning เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง(Practice by Doing)โดยใช้ความรู้ที่ผ่านการฝึกอบรม นำมาแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ บนปัญหาจริงของผู้เรียน ซึ่งหลักการดังกล่าว มีความสอดคล้องกับพีระมิดแห่งการเรียนรู้ (Learning Pyramid) ว่าผู้เรียนจะมีความรู้คงเหลือหลังเรียนรู้ (Average Learning Retention Rates) สูงถึง 75%

2. Learning Principle (หลักการเรียนรู้)

ในทุกหลักสูตรได้ใช้หลักการเรียนรู้ มาออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนแนวทางการบรรยาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ประโยชน์สูงสุด ตัวอย่างกลยุทธ์ที่อยู่ภายใต้หลักการเรียนรู้ ได้แก่

ทฤษฎีหลักการทั่วไป

(Stimulus Generalization)

- การฝึกอบรมเน้นการสอนหลักการทั่วไป หรือคุณลักษณะสำคัญที่จำเป็นในการทำงาน และให้ผู้เข้าอบรมประยุกต์หลักการดังกล่าว ในสถานการณ์จริง

ทฤษฎีองค์ประกอบที่คล้ายคลึงกัน

(Theory of Identical Elements)

- การออกแบบเนื้อหาและตัวอย่างให้มีความคล้ายคลึงกับสถานการณ์จริง ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้และนำไปปรับใช้ได้ง่ายขึ้น

ทฤษฎีการรู้คิด

(Cognitive Theory)

- การออกแบบกิจกรรมต่าง ๆ ในหลักสูตร เน้นให้ผู้เรียนนำสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้วมาใช้ ตลอดจนให้ทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) โดยใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงจากการทำงาน

3. Knowledge (ความรู้)

ใช้หลักการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (Adult Learning) มาออกแบบเนื้อหาคือ "จำเป็น ปรับใช้ เปรียบเทียบ และเปลี่ยนแปลง"

4.Coaching (โค้ชชิ่ง)

ในบางหลักสูตร เช่น ภาวะผู้นำ จัดวิทยาการ บริหาร หรือ Growth mindset ใช้ทักษะ การโค้ชและกระบวนการโค้ชชิ่ง (Coaching Process) ประกอบการบรรยาย

5.Facilitator (กระบวนกร)

วิทยากร แสดงบทบาทเป็นผู้จัดการความรู้ หรือกระบวนกร เป็นผู้ชี้แนะและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

โครงสร้างการฝึกอบรม

COURSE FRAMEWORK

- สัดส่วนการบรรยาย (Training) 40% เนื้อหาตามหลักสูตร สร้างแนวคิด เทคนิควิธีการสำหรับพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น
- สัดส่วนกิจกรรม 60% ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร (Workshop, Case Study, Problem Solving Activity, OJT Activity, Coaching Card, Game, Team Building etc.)
- กิจกรรมปรับทัศนคติมุมมอง (ก่อนเข้าสู่เนื้อหาการเรียนรู้)
- แบบทดสอบก่อนก่อนและหลังเรียน (Pre & Post Test)
- เวิร์คช็อป (Workshop) แบ่งกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกัน
- กรณีศึกษา (Case Study) วิเคราะห์กรณีศึกษาและแชร์ประสบการณ์
- กิจกรรมการคิดแก้ปัญหา (Problem Solving Activity) นำปัญหาในการทำงานมาคิดแก้ปัญหา ตามหลักการและขั้นตอน PSDM
- กิจกรรมการสอนงาน (OJT Activity) ออกแบบและฝึกปฏิบัติการสอนงาน
- การ์ดการโค้ช Coaching Card ช่วยให้ผู้เรียนแก้ปัญหา ค้นหาค้นหาตัวเอง ฝึกคิดและตั้งเป้าหมาย
- เกมและกิจกรรมสร้างทีมงาน (Game and Team Building) แบ่งกลุ่มเล่นเกมและสนุกสนานร่วมกันแบบ Team Building
- การนำความรู้ไปใช้ด้วยการทำ Action Plan